

Policie vyšetřuje úmrtí dívky krátce po očkování

SZ | seznamzpravy.cz/clanek/domaci-zivot-v-cesku-policie-vysetruje-umrti-divky-kratce-po-ockovani-265884

Martina Kopecká

Reportáž si také můžete poslechnout v audioverzi.

Mezi Jindřichovým Hradcem a Slavonicemi na jihu Čech leží hustá mlha. Zřejmě podobná, jako před dvěma lety, kdy se tu začal hroutit svět rodině Zdeňka a Terezie L. Tehdy jim na cestě do nemocnice, v husté mlze, začala kolabovat roční dcera Anežka. Den předtím byla na očkování, které v Česku podstoupí ročně kolem 100 tisíc dětí – hexavakcínou – a 70 tisíc – vakcínou proti pneumokokům.

A v naprosté většině bez jakýchkoliv vážných následků.

„Nechceme vyvolat paniku“

Případ Anežky L. se ukazuje jako extrémně vzácný. Nasvědčuje ovšem, jak složité je prokázat příčinnou souvislost mezi očkováním a smrtí, a to přesto, že existuje zjevná časová souvislost. A pokud lékaři nevědí, čím byla náhlá smrt způsobená, případ zůstává s nejasným závěrem, mimo oficiální data a další zkoumání.

Rodiče Anežky, kteří si nepřáli zveřejnit své celé jméno, několikrát zdůrazňují, že nejsou odpůrci očkování a nepatří k antivax komunitě. „Jsme normální rodina, která se snaží pomáhat druhým. Já jsem policista a moje žena je lékařka, pediatřička. Není naším cílem vyvolat paniku nebo zakázat očkování, sami se necháváme očkovat a naše děti také. Víme, že to, co se stalo naší dceři, je velmi vzácné. Přesto jsme doufali, že se smrtí Anežky bude zabývat odborná veřejnost a tento případ bude lépe popsán, aby o něm pediatři věděli,“ říká Zdeněk L.

Jejich tragický příběh se začal odehrávat v listopadu roku 2022. Tehdy šla Terezie se svou mladší dcerou Anežkou na roční prohlídku ke své dětské lékařce ve Slavonicích. Tam byla

podle záznamů dětské lékařky shledaná zcela zdravou a naočkována třetí dávkou hexavakcíny (Infanrix hexa) a Prevenarem 13, vakcínou proti pneumokokům.

Dřívější očkování bez potíží

„Anežka měla všechna doporučená očkování, i na meningokoky a rotaviry. Jsem pediatr, pracuji v nemocnici, tak vím, že riziko například závažných pneumokokových infekcí není malé, proto jsem ji nechala očkovat. Nikdy neměla ani ona, ani syn žádné významnější reakce,“ říká Terezie. Předchozí dvě dávky hexavakcíny byly očkovány vakcínou Hexacima.

Už tři hodiny poté, jak vyplývá i z vyjádření praktické lékařky, dostává dívka vysoké horečky až 39 stupňů. Rodina to považovala za reakci na očkování. Druhý den večer se však zdravotní stav Anežky začal náhle horšit. „Uložila jsem ji do postýlky a všimla jsem si, že má úplně ledové ruce a nohy. Celá se začala úplně strašně třást. Nic takového jsem nikdy neviděla, ani v práci. Tak jsem si myslela, že na ni jde horečka. Začala velmi zvláště dýchat. Teplotu měla jen zvýšenou,“ vypráví Terezie. Rodiče se rozhodli jet do nemocnice v Jindřichově Hradci, kde je Terezie zaměstnaná jako pediatřička.

Po zhruba deseti kilometrech v husté mlze jim Anežka náhle přepadla v autosedačce hlavou dopředu. A přestala dýchat. „Křičela jsem na manžela, ať zastaví, vytáhla jsem ji a začala jsem s resuscitací, manžel volal záchranku. Už se ale nevrátila k plnému vědomí. Pak už začala křečovat,“ říká Terezie. Když záchranka dorazila na místo, Anežka měla už 40 stupňů horečky.

„Očkejte těhotné.“ Každý druhý novorozenec s černým kašlem končí v nemocnici

5. 4. 2024 16:30

V jindřichohradecké nemocnici se rozjelo kolečko vyšetření a odběrů. Lékaři neodhalili nic, co by stálo za tak závažným stavem. Jelikož se stav dívky horšil, lékaři rozhodli přeložit Anežku do FN Motol. „Cesta trvala kvůli horšímu počasí zhruba tři hodiny. Vrtulník by nemohl v takové mlze vzlétnout. Protože se stav Anežky stále horšil, byla v Motole přeložena z pediatrické JIP na ARO,“ vypráví Terezie.

Stabilizovaný, ale kritický stav se v noci rychle změnil a lékaři zjistili náhlé krvácení do mozku a otok mozku, neslučitelný s životem. Rodina pak čekala přes víkend na potvrzení mozkové smrti neurologem a 21. 11. byla Anežka odpojena od přístrojů.

„Nemůžeme říct proti lékařům půl slova, všichni byli skvělí. Kdybychom bydleli vedle Motola, stejně by jí nikdo nepomohl. Prakticky nám zemřela už tehdy v autě,“ říká dnes Zdeněk.

SÚKL: Pozastavujeme preventivně vakcínu

Den po smrti Anežky vydává Státní ústav pro kontrolu léčiv (SÚKL) oznámení o pozastavení dvou šarží vakcín: Infanrix hexa a Prevenar 13, kterou byla Anežka očkovaná. Důvod nechce upřesnit. Zmiňuje pouze, že jde o preventivní krok: „A to z důvodu prověření podezření na možnou závadu v jakosti.“

O dva dny později pak zaslá Irena Storová, tehdejší ředitelka SÚKL, dopis řediteli České vakcinologické společnosti, mimo jiné s tímto zněním: „Toto opatření bylo učiněno v návaznosti na přijetí velmi závažného nežádoucího účinku po současném podání dvou vakcín.“

Dále v dopise, který mají Seznam Zprávy k dispozici, uvádí, že má SÚKL omezené informace, a proto si vyžádal závěry lékařů a těch, kteří budou provádět pitvu. A slibuje, že o dalším vývoji bude odbornou společnost informovat.

Očkování dětí

- Očkování podle odborníků a Světové zdravotnické organizace (WHO) představuje nejmodernější a nejúčinnější nástroj prevence proti nemocem.
- Světová zdravotnická organizace pravidelně vydává prohlášení zdůrazňující význam očkování jako klíčového nástroje v prevenci infekčních nemocí a ochraně veřejného zdraví.
- Každé klinické hodnocení vakcín má čtyři fáze a je kontrolováno evropskými a světovými institucemi. Evropská agentura pro léčivé přípravky (EMA) řídí systém farmakovigilance v EU, což zahrnuje monitorování bezpečnosti léků po jejich uvedení na trh.
- Agentura shromažďuje, analyzuje a hodnotí informace o nežádoucích účincích prostřednictvím evropské databáze EudraVigilance. Pokud se například v Česku vyskytne hlášení závažného nežádoucího účinku, mají úřady povinnost k hlášení evropské agentuře, která toto hlášení prověřuje na evropské úrovni.

Už o několik dní později, 29. 11., ovšem SÚKL vydává vysvětlení: „O opatření bylo rozhodnuto vzhledem k závažnému zhoršení zdravotního stavu u jedné očkované osoby, a to v průběhu několika dnů po provedeném očkování.“ A doplňuje: „Na základě dosavadních šetření nebyla prokázána souvislost mezi očkováním a zhoršením zdravotního stavu a ani závady v jakosti předmětných vakcín.“

O měsíc později, v prosinci 2022, ústav uvolňuje dvě šarže vakcín zpět do oběhu.

Lékař: Existuje časová souvislost s očkováním

Závěrečnou pitevní zprávu dostala rodina až v březnu 2023. Jak se také uvádí v závěrečné lékařské zprávě, Anežka zemřela pro masivní krvácení do mozku a otok mozku. V této zprávě z listopadu 2022 uvádí lékaři i další diagnózu - podezření na komplikace očkování.

Jak řekl Seznam Zprávám ošetřující lékař z FN Motol Petr Pavlíček, SÚKL neměl omezené informace, jak uváděl. Podle Pavlíčka měl všechna fakta k dispozici. „Měli veškeré informace, které jsem měl k dispozici já. Nemohl jsem jim napsat, zda to souvisí s očkováním, nebo nesouvisí. To je na nich, aby se rozhodli. A já nemohu komentovat, jak se rozhodli a na základě čeho,“ řekl Pavlíček.

Odpověď, proč u jinak zcela zdravého dítěte došlo k tak rychlému odumření mozku, lékaři nemají. „Medicínsky jsme udělali všechno, abychom objasnili příčinu jeho stavu a úmrtí. To se bohužel nepodařilo. Nemohu dát jednoznačně svůj postoj. Kromě toho, že je tu zjevný fakt, že celá situace se vyvinula v časové souvislosti s očkováním. Zabývali jsme se tím, ale bohužel ne vždycky dostaneme odpovědi na otázky, které máme,“ dodává Pavlíček.

Pitevní zpráva, která mohla prokázat nebo vyvrátit souvislost s očkováním, končí závěrem: „Z dostupných vyšetření se ke vztahu popsaného stavu a klinicky udávaného očkování nelze jednoznačně vyjádřit.“

[Následuje obsah vložený z jiného webu. Zde jej můžete přeskočit.](#)

[Přejít před obsah vložený z jiného webu.](#)

Dnes již bývalá ředitelka SÚKL Storová se nyní nechtěla k případu blíže vyjádřit. „V tuto chvíli si nejsem schopna vybavit žádné detaily, abych tu záležitost mohla komentovat. Mohu jediné říct, že jsou přesně popsané procesy a kompetence, které SÚKL má. A určitě jsme postupovali přesně podle toho, s veškerým vnímáním toho, že to byla vážná situace, protože šlo o dítě,“ řekla Seznam Zprávám Storová.

Samotný SÚKL nyní tvrdí, že v roce 2022 vyhodnotil případ Anežky L. tak, že nebyla prokázána příčinná souvislost mezi očkováním a její smrtí. Podle ústavu byla veřejnost tehdy informována transparentně.

„Detailní informace u případů, kde nebyla prokázána příčinná souvislost s léčivým přípravkem, nejsou zveřejňovány. Chtěli bychom upozornit, že časová souvislost rozhodně neznamena souvislost kauzální,“ píše ústav ve svém prohlášení pro Seznam Zprávy.

A nepřipouští, že by pochybil: „SÚKL celou záležitost prověřil důsledně, velmi extenzivně, na základě množství odborných podkladů i informací.“

Vakcína byla pozastavena již dříve

K pozastavení podávání vakcíny Infanrix hexa již v minulosti došlo, v roce 2014. Tenkrát ústav oznámil i důvod - a to úmrtí dítěte krátce po aplikaci vakcíny. Ani v tehdejší případě se nakonec neprokázala příčinná souvislost s očkováním.

Storová nyní nechtěla hodnotit, proč SÚKL v roce 2014 veřejnosti sdělil skutečný důvod pozastavení vakcín a v roce 2022 nikoliv.

Samotný SÚKL aktuálně k věci podotýká, že v roce 2014 se od nahlášení prošetřovalo podezření na souvislost očkování a vzniku syndromu náhlého úmrtí kojenců. „Příčinná souvislost mezi hexavalentními vakcínami a syndromem náhlého úmrtí byla opakovaně hodnocena a nebyla potvrzena,“ píše SÚKL.

Na základě jakých informací SÚKL nakonec uvolnil vakcíny zpět do oběhu, úřad uvádí, že se neprokázala závada v jakosti vakcín. A také na základě „bezpečnostních informací známých pro obě vakcíny a skutečnosti, že se nevyskytl žádný jiný podobný případ“.

[Následuje obsah vložený z jiného webu. Zde jej můžete přeskočit.](#)

[Přejít před obsah vložený z jiného webu.](#)

Praktická dětská lékařka Jiřina Parmová, která měla Anežku v péči, má názor jiný. Ve svém prohlášení, které mají Seznam Zprávy k dispozici, píše: „Domnívám se, že úmrtí Anežky L. bylo v přímé souvislosti s očkováním.“ Jak dále uvádí, podle literatury by se mohlo jednat o postvakcinační encefalopatii, tedy akutní nezáánětlivé

postižení centrálního nervového systému. „Klinicky se může uvažovat o postvakcinační encefalopatii, pokud se objeví alespoň 2 ze 4 příznaků: porucha vědomí, křeče, u dětí nad 18 měsíců změny chování a příznaky edému mozku. Tyto projevy mohou být doprovázeny zvýšenou teplotou,“ píše Parmová ve svém zdůvodnění.

Na základě těchto informací se pak domnívá, že Anežka tyto projevy splňovala a tedy se u ní jednalo o postvakcinační encefalopatii.

SÚKL však tvrdí, že encefalopatie nepatří mezi očekávané nežádoucí účinky (tj. známé, prokázané) vakcíny Infanrix Hexa ani Prevenar 13.

Jak ovšem vyplývá z přehledu na stránkách SÚKL, encefalopatie oficiálně je zařazena mezi nežádoucí účinky vakcín, které podléhají hlášení.

Rodina: Čekali jsme větší zájem odborníků

O tom, jak stát informoval o celé věci, se rodina dozvěděla až s několikaměsíčním zpožděním. „Asi po roce jsme našli sílu a začali pročítat zprávy. A hledat, jestli někde najdeme v odborných kruzích zmínku, nějakou debatu o případu Anežky. Ale nenašli jsme nic. Jen zmínky o tom, že to bylo stažené z preventivních důvodů. Ani v publikaci o nežádoucích účincích SÚKL, ani na stránkách České vakcinologické společnosti nebo Pediatrické společnosti. Když jsme přitom odcházeli z nemocnice, tvrdili, že to nenechají jen tak a budou se tím zabývat,“ říká Zdeněk L.

V přehledu SÚKL „Nežádoucí účinky léčiv za rok 2022“ není uvedena tabulka hlášených nežádoucích účinků pro společnou aplikaci Prevenaru 13 a hexavakcíny, jako za rok 2020 a 2021. Uvádějí se zde pouze počty hlášených nežádoucích účinků a kolik z nich bylo závažných. Ve shrnutí k těmto vakcínám se

pak píše: „...SÚKL přijal nízký počet hlášení nežádoucích účinků. Většina nahlášených reakcí patří mezi očekávané nežádoucí účinky...“

Přestože se ve zpravodaji uvádí, že jde o počty hlášených podezření na nežádoucí účinky vakcín za rok 2022, SÚKL tvrdí, že se případ Anežky L. nepropsal do dat proto, že nebyla prokázána příčinná souvislost.

Lékař: Případ zkoumaly špičky v oboru

Česká vakcinologická společnost (ČVS), která na svých stránkách neuvedla informaci o pozastavení vakcín, se hájí tím, že není regulační autoritou, a tak ani neměla povinnost informovat veřejnost.

„Česká vakcinologická společnost nemá kompetence nahlížet do dokumentace jednotlivých případů ani jí nepřísluší posuzovat kauzální souvislosti onemocnění s očkováním. Úlohou odborných společností je podpora vzdělávání, organizace vzdělávacích akcí, tvorba publikací, doporučení a podobně. Nemůže nahradit regulační autority, v našem případě SÚKL, v posuzování kvality a nezávadnosti léčiv či v jejím schvalování,“ vysvětluje Daniel Dražan z České vakcinologické společnosti.

Tvrdí, že Česká vakcinologická společnost měla pouze informace z médií. Jak ovšem dokládá dopis Ireny Storové z roku 2022, ČVS o případu byla informovaná.

Lékový ústav stáhl vakcíny pro kojence

24. 11. 2022 17:10

Ošetřující lékař Petr Pavlíček z FN Motol si není vědom, že by rodině sliboval něco, co by nesplnil. „Velmi podrobně zkoumáme každý případ, který nedopadne dobře. Ale ne vždy vám to prozkoumání přinese jednoduchou odpověď, proč se to stalo. Máte velmi podrobné dílčí nálezy a ne vždy najdete jednu příčinu, u které řeknete, ano, to je ten bod, ta příčina,“ říká.

Tvrdí také, že nikdy neodmítl rodině odpovědi na jakékoli otázky. „U Anežky proběhl mezioborový seminář, kterého se zúčastnili všichni lékaři, většinou z vedení klinik. Tedy odborníci na danou oblast nejerudovanější. Ale vedlo to k tomu, že případ nešlo jednoznačně vysvětlit,“ upozorňuje. Pitevní nález pak podle něj vznikl na základě bedlivého zkoumání a výsledků mezioborového semináře.

„Jsou to vzácné případy, nemůžeme rodiče strašit“

Obecně platí, že pokud se u dítěte objeví nežádoucí účinky po očkování, lékaři to hlásí Státnímu ústavu pro kontrolu léčiv. Stejně tak může učinit i veřejnost. Úřad, pokud vyhodnotí situaci jako rizikovou, pozastavuje danou šarži vakcín a obesílá okamžitě ordinace všech lékařů. Zpráva se zpravidla dostává i do médií. V případě pozastavení v listopadu 2022 lékaři neznali přesnou příčinu pozastavení, stejně jako veřejnost.

SÚKL si současně při podezření vyžádá od držitelů rozhodnutí o registraci vakcín přezkoumání k vyloučení možné závady v jakosti dané šarže. To se stalo také po hlášení nežádoucích účinků v případě Anežky L. Pokud SÚKL vyhodnotí situaci jako planý poplach, vrací šarži zpět do oběhu.

„Neděje se příliš často, že by SÚKL pozastavil vakcíny, zhruba jednou za jeden a půl roku. Pokud vím, tak jde většinou o nějaké technické problémy. Vakcínu dáváme stranou, neočkujeme s ní. Nepamatuji se, že by byly někdy zcela stažené, vždycky se po nějaké době mohly vrátit do oběhu,“ uvádí předsedkyně sdružení dětských praktických lékařů Ilona Hülleová.

Že by pozastavení z listopadu 2022 souviselo se smrtí Anežky L., nevěděla.

„Samozřejmě, že pro nás lékaře je dobré znát důvod. Ale nemůžeme říkat rodičům, když jde o takto vzácné případy, že jejich dítě může zemřít. Každé léčivo má v podstatě tuto závažnou, velmi vzácnou komplikaci. Ale je důležité, zda se prokáže příčinná souvislost s očkováním,“ řekla Hülleová.

A ta se v případě Anežky L., jak už bylo zmíněno, jednoznačně neprokázala. Prokázat příčinnou souvislost je podle odborníků, lékařů i právníků velmi komplikované a podaří se pouze ve výjimečných případech.

Děti se hádají s rodiči kvůli očkování. Řeší to linky důvěry i právníci

16. 12. 2021 6:00

Hülleová dodává, že lékaři nedostávají z lékového ústavu přehledy nežádoucích účinků vakcín ani hlášení o podobných případech, jako je ten Anežky L. „Máme odborné semináře pro lékaře, kde se vakcínami zabýváme, ale pravdou je, že se spíše prezentují případy onemocnění, proti kterému vakcíny jsou. Víme, že vakcíny mohou mít nežádoucí účinky, až takhle těžké. A je otázka, jestli zpětně nějakým způsobem zveřejňovat takové případy, protože to riziko samozřejmě vnímáme,“ dodává.

Některé maminky si podle ní i dohledávají informace samy a studují si i příbalové letáky vakcín.

Podle ní je ovšem vždy nutné zvážit benefity, které očkování přináší. „Protože více dětí zemře na onemocnění, proti kterým očkujeme, než se stane takhle extrémně vzácný případ. Určitě by nám mohla

přijít informace, že se stal takový případ. Ale zase - mělo by to být podložené, to znamená, aby to nevyvolávalo paniku. Pokud tam bude prokázaná příčinná souvislost, má to jiný dopad než v případě podezření.“

Storová: Lékaři musí víc hlásit nežádoucí účinky

Podle Storové by do budoucna bylo užitečné, aby lékaři a veřejnost hlásili více nežádoucích účinků vakcín, což se podle ní stále neděje. „Hlásivost podezření je podle mého názoru neustále velmi nízká. To je další věc, kde určitě je co dohánět a tam naprosto souhlasím, že je potřeba se tomu věnovat více. SÚKL je ten, kdo přijímá informace, a pokud hlášení nepřichází, tak nemá s čím pracovat,“ říká Storová.

Podle ní je to důležité proto, aby se v postregistračním období vakcíny vyhodnocovaly, hlásila se podezření na nežádoucí účinky a mohl se vylepšovat bezpečnostní profil léčivého přípravku.

Storová připomíná, že se farmakovigilanční oddělení SÚKL (oddělení, které monitoruje bezpečnost léčiv) většinou s lékařem, který nežádoucí účinek hlásí, spojí, a případ spolu rozeberou. Hlášení se pak schází ve farmakovigilančním systému na evropské úrovni, kde se shromažďují veškerá hlášení ze všech států EU. Ten řídí Evropská agentura pro léčivé přípravky (EMA).

Báli jsme se, ale šli jsme na očkování

Benefity a rizika očkování nakonec znovu vážila i Terezie L. a Zdeněk L., když se jim před rokem narodila dcera. „U syna ve třídě se objevil černý kašel. A po poradě s lékařkou jsem nechala dceru hned naočkovat. Byly to pro mě strašné nervy a člověk se hrozně bál a sledovala jsem stále, jakou má teplotu,“ říká Terezie L.

I po dvou letech se ptá, proč její dcera zemřela. A stále doufá, že se případu úmrtí její dcery budou lékaři více věnovat tak, aby – pokud by se v budoucnu podobný průběh opakoval –, v odborné literatuře už byl záznam o případu Anežky L.

Očkování jako oběť vlastní úspěšnosti. Přibývá černého kašle i záškrtu

11. 3. 2024 5:59

Podle informací Seznam Zpráv nyní případ prošetřuje kriminální policie v Jindřichově Hradci kvůli prošetření kvality vakcíny, kterou Anežka L. před dvěma lety dostala. Podnět k vyšetřování dala rodina v naději, že se tak dozví veškeré okolnosti úmrtí jejich dcery.

Jindřichohradecká policie a státní zastupitelství se oficiálně odmítly vyjádřit. SÚKL nicméně potvrdil, že obdržel od policie dotazy v souvislosti s prošetřováním oznámení na neznámého pachatele.

V domě Zdeňka L. a Terezie L. visí fotografie Anežky, mezi všemi rodinnými fotkami. „Byla jako anděl, pořád se smála, jako kdyby věděla, že to tady má jenom na krátkou dobu,“ říká její maminka Terezie L. a její muž znovu zmiňuje, že oba vědí o tom, že pozitivní přínosy očkování převládají.

„Víme, že to, co se stalo nám, padne možná na jednoho člověka z deseti milionů. My tu nejsme proto, aby se zastavilo očkování a stáli jsme někde s transparenty, jen jsme čekali nějakou diskuzi v odborné společnosti. Jenže dnes se na něco zeptáte a okamžitě vás hodí do ‚antivax‘ pytle. Přejeme si jen, aby byl případ Anežky popsán a lékaři o něm věděli, kdyby se někdy v budoucnu takový případ zopakoval,“ dodává Zdeněk L.